

облігацій на вторинному ринку; по-п'яте направлення коштів МВФ в розпорядження ЦБ, а не на споживчий ринок, для опрацювання їх на макроекономічному рівні: врівноваженні платіжного балансу, створення сприятливого інвестиційного клімату, поживлення зовнішньоекономічного сектору.

Так, сьогодні для зменшення загрози дестабілізації фінансової системи України та підвищення ефективності регулювання зовнішнього сукупного боргу необхідно запровадити інтегровану аналітичну систему обліку зовнішніх боргів банків, призначення якої полягає у виявленні фінансових ризиків, пов'язаних з накопиченням зовнішніх боргів, та запровадження дієвих заходів для їх нейтралізації. А для підвищення ефективності управління державним боргом необхідне складання рівномірного графіка погашення державних облігацій шляхом їх викупу та здійснення повторних емісій для зниження витрат з обслуговування боргу, припинення приватних розміщень боргових інструментів на зовнішньому ринку з метою мінімізацію ризику репутації держави, посилення координації дій між Міністерством фінансів та НБУ, визначення чітких повноважень Департаменту державного Мінфіну. Вирішенню проблеми зовнішньої заборгованості буде сприяти створення необхідних правових та економічних умов для акумулювання внутрішніх заощаджень країни, відновлення довіри кредиторів, активізації іноземного інвестування [4].

Саме розв'язання проблеми зовнішньої заборгованості сприятиме створенню необхідних економічних та правових умов для акумулювання внутрішніх заощаджень країни, відновлення довіри кредиторів та активізації іноземного інвестування [1].

Список літератури:

1. Кириленко О.А. Сучасні теорії управління зовнішньою заборгованістю // Актуальні проблеми економіки.-2009.-№7.-С.15-27.
2. Корнієнко Р.О. Сучасний стан державного боргу та аналіз його проблематики/ Р.О.Корнієнко, Р.І. Митранюк. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/>
3. Кучерявенко Н.П. Финансовое право: [Учеб. пособие]/ Н.П. Кучерявенко – Харьков: Легас, 2003. – 359с.
4. Козельський П.С., Кравченко А.В. Проблеми зовнішнього державного боргу України, його обслуговування та регулювання // Економічний простір.-2013-№71.-С.62-63.
5. Козюк В.В. Державний борг в умовах ринкової трансформації економіки України / В.В.Козюк. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 238с.

Наталія ТИМОШЕНКО

*викладач фінансово-економічних дисциплін
Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ*

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Активна інвестиційна діяльність банків України є умовою успішного розвитку реального сектору економіки. Однією з головних інвестиційних функцій банків є мобілізація заощаджень населення і спрямування їх на інвестування через ринок цінних паперів. Роль банків на фондовому ринку є безсумнівна. Особливий інтерес викликає діяльність банків на ринку цінних паперів за складної економічної ситуації. Тому актуальним буде розгляд ситуації щодо обсягів інвестиційних потоків банківського сектору.

Усі банківські операції з цінними паперами можна поділити на три основні групи: емісійні – пасивні операції, які здійснюються через випуск цінних паперів власного боргу; клієнтські – посередницькі операції з цінними паперами, які здійснюються банками від імені, за рахунок та на користь клієнтів; інвестиційні – активні операції із вкладення власних та залучених фінансових ресурсів у фондові активи шляхом придбання відповідних цінних паперів на фондовому ринку від свого імені. В інвестиційному портфелі цінних паперів банку можна виділити: цінні папери банків на інвестиції; цінні папери банків на продаж (за правилами біржової спекулятивної гри); цінні папери для вкладів в асоційовані компанії (пайова участь); цінні папери для вкладень у дочірні компанії [2, с.344].

В умовах України, де фондовий ринок не дуже розвинутий, більшість банків не має можливості придбати контрольні пакети акцій для стратегічного управління підприємствами реального сектору економіки. Проте банки мають можливість виступати як портфельні інвестори.[1,с.11] В сучасних умовах економічної нестабільності цей вид інвестиційної діяльності банків може бути найбільш ефективним для підтримки реального сектору економіки. Тому проаналізуємо кредитно-інвестиційний пакет українських банків за 2008-2014 роки (табл.1)[5].

Таблиця 1

Загальний розмір кредитно-інвестиційного портфеля банків України

Рік	КІП українських банків, млн.грн.	Темпи зростання, %
01.01.2009	753117,1	-
01.01.2010	732554,2	97,26962381
01.01.2011	625679,4	85,41066526
01.01.2012	604191,6	96,56568998
01.01.2013	613285,1	101,5050606
01.01.2014	635422	103,6095677
01.01.2015	759686	119,5561356

Згідно наведених даних можемо побачити, що протягом 2008-2014 років розмір кредитно-інвестиційного портфеля банку не мав особливих темпів зростання. Хоча станом на 01.01.2015 року приріст становить 19%, але порівнюючи з 2008 роком – приросту майже не відбулося. Це може свідчити про обережність банків щодо кредитно-інвестиційних операцій.

Зростання кредитно-інвестиційного портфеля ще не означає, що банки більшість своїх ресурсів використовували для інвестиційної діяльності, тому слід проаналізувати частку вкладів у цінні папери у складі КІП вітчизняних банків [5] (рис.1).

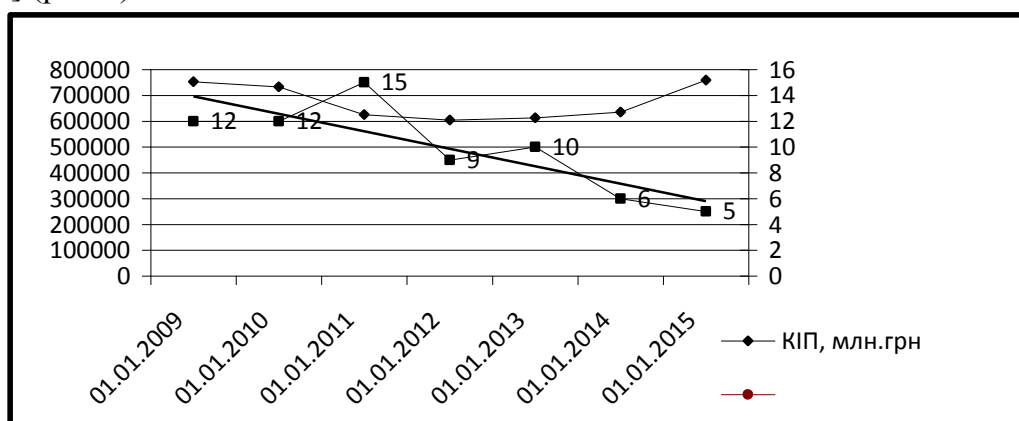

Рис.1. Питома вага інвестицій в цінні папери у складі КІП банків України за 2008-2014 роки

Як бачимо із наведених даних частка вкладів в цінні папери в кредитно-інвестиційному пакеті банків України є досить незначною. Загальний тренд питомої ваги інвестицій у цінні папери протягом 2008-2014 років має негативну тенденцію, що дає змогу стверджувати, що вітчизняні банки не приділяють значну увагу інвестиційній діяльності, а зосереджуються на кредитних операціях.

Зменшення обсягів інвестицій обумовлена безпосередньо недосконалістю вітчизняного фондового ринку, що не дає змогу банкам більш активно брати участь в інвестуванні в цінні папери. Ця ситуація на сучасному етапі підкріплена кризою на валютному ринку, що в свою чергу не дає можливості розвиватися інвестиційній діяльності банків. Хоча саме дані грошові потоки можуть суттєво підтримати реальний сектор економіки, який конче потребує банківських інвестиційних коштів.

Список літератури:

1. Воробйова О.І. Аналіз тенденцій в інвестиційній діяльності банків України/ О.І.Воробйова// Экономика и управление.-2009.-№1.-с.10-16
2. Єпіфанов А.О. Операції комерційних банків: навч. посіб./ А.О.Єпіфанов, Н.Г. Маслак, І.В. Сало.-Суми: ВТД «Університетська книга», 2007.-523 с.
3. Захарін С.В. Кредитування інвестиційної діяльності/ С.В. Захарін//Фінанси України.-2004.-№4.-с.97-105
4. Асоціація Українських банків// [Електронний ресурс].-Режим доступу:<http://aub.org.ua/>

Ivanna CHAIKOVSKA

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (Polska)

Kierownik badania:

profesor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (Polska),

dr hab. Ewa Miklaszewska

PERSPEKTYWY WPROWADZENIA BUDŻETU PARTYCYPACYJNEGO W UKRAINIE: IMPLEMENTACJA DOŚWIADCZENIA ZAGRANICZNEGO

Obserwując współczesne zmiany i inicjatywy w obszarze decentralizacji władzy, zarówno na świecie, jak i w Europie, można dostrzec pewną tendencję, związaną z zaangażowaniem mieszkańców do bezpośredniego wpływu na kształt miejsc, w których mieszkają, pracują i żyją. Angażowania obywateli w rozstrzyganie kwestii budżetowych jest całkiem nowym wymiar na świecie, jaki wprowadziło brazylijskie miasto Porto Alegre w 1989 r., wykorzystując procesy decyzyjne, w ramach których mieszkańcy współtworzą budżet danego miasta lub instytucji, tym samym współdecydując o dystrybucji określonej puli środków publicznych – to zjawisko zostało określone w literaturze i praktyce naukowej jako budżet partycypacyjny.

Budżet partycypacyjny (ang. Participatory Budgeting) – jedna z form demokracji uczestniczącej na poziomie lokalnym, jaka przewiduje „systemowy” mechanizm włączania mieszkańców w decydowanie o sprawach budżetowych społeczności lokalnej [1]. Budżet partycypacyjny jest jednak pojęciem bardzo szerokim. W klasycznym rozumieniu (prezentowanym m.in. w Porto Alegre), wprowadzenie takiego budżetu wymaga całkowitej zmiany sposobu myślenia o zarządzaniu miastem – oznacza to konieczność odejścia od klasycznej demokracji przedstawicielskiej oraz demokracji bezpośredniej na rzecz demokracji partycypacyjnej. W wąskim ujęciu, budżet partycypacyjny jest demokratycznym